

Сето ова е Словенија!

Словенија е релативно мала и млада земја, која што се појави на географските мапи во 1991. Зазема исклучителна позиција, таму каде се среќаваат Алпите со Медитеранот, вклучувајќи го мистериозниот Крас и пространите Панонски рамнини. Од дамнешни времиња разновидноста и изобилноста од природни и културни традиции ја поттикнувале креативноста на уметниците и писателите. Цанкар, еден од великаните на Словенечката литература, ја опиша Словенија како „Рај под Триглав“. Од такви карактеристики се издигна држава која само што го достигна своето полнолетство. Денес, таа е член на сите големи интернационални организации, вклучувајќи ги Европската Унија и НАТО. Во првата половина на 2008, исто така беше и првата од новите Земји Членки кои Претседаваа со ЕУ.

Во Словенија природата се одликува со доминантна зелена боја, додека земјата се карактеризира со разновидност и контури во сите региони. Словенците се екстремно горди на достигнувањата на нивните сограѓани, и прав извор на инспирација претставува историското, културно и природно наследство. Каде на друго место може да се восхитувате на уникатните куќички за сушење на сено и пченка, на липицанери, колачот потица, кошници со пчели, крањска пчела, да се мачите со двоината во Словенечкиот јазик и да научите толку многу дијалекти на толку мала географска површина? Или да им се восхитувате на големите имиња од културата (како што е архитектот Јоже Плечник), големите изуми (логаритмите), бројни спортски победници, националните спортови како планинарењето и трчањето и недопрената природна убавина. Таквиот историски запис низ вековите влијаел врз националната култура и значењето на младата држава.

ОПШТЕСТВО НА СОНЧЕВАТА СТРАНА ОД АЛПИТЕ

Има малку над два милиони Словенци, и слободно би можеле да се сместат во некое предградие во некој од поголемите градови во светот. Да заокружине, во Словенија живеат околу 100 жители на км², и на Европската скала тоа е околу половина од просекот. Покрај мнозинството од жители со Словенечко потекло, на границите со Унгарија и Италија постојат и малцинства од овие народи, на кои според уставот им се загарантирани сите права. Во Словенија исто така живеат или привремено престојуваат и многу други етнички групи, главно од Западен Балкан. Словенците се патриоти и го почитуваат нивниот квалитет на живот. Тие би се опишале како работливи, посветени и активни луѓе, индивидуалисти кои добро зборуваат странски јазици. Горди се на својата култура и јазик, кој го препознаваат како голема вредност и дел од нивниот национален идентитет. Еден од најголемите национални симболи е Триглав, највисокиот врв на Јулијанските Алпи во Словенија, планина која сега претставува многу повеќе од тоа – таа е симбол чие обожување стана легендарно. Словенците се отворени кон различноста. Приметливо е дека Словенците многу патуваат, но ретко се селат од својата татковина.

Тие се добро образовани и живеат во земја со ниска стапка на незапосленост. Но како и другите модерни Европски заедници, се соочуваат со низок степен на наталитет.

ДРЖАВА

Словенија е демократска република во генерацијата на млади демократии во Европа. Словенија прогласи независност на 25 јуни 1991 година врз база на плебисцитарна одлука донесена 6 месеци порано. Вкупно 88.2 проценти од гласачите гласаа за независност, со гласачка излезеност од 90 проценти. По ова следеше меѓународно признавање и членство во Обединетите Нации. Во 2004 година, Словенија стана Земја Членка на Европската Унија, во 2007 го прифати еврото, приклучувајќи се на Европската Монетарна Унија и во 2008 година беше првата од новите членки кои претседаваа со ЕУ. Дури и пред да стане полнолетна, Словенија беше важен меѓународен играч – место каде се среќаваа државници од суперсилите, членка на меѓународни организации и земја која ужива пријателски односи со другите држави ширум светот. Иако млада, Словенија е зрела и искусна, и е интензивно вклучена во меѓународните струи. Уставот на Република Словенија донесува дека Словенија има парламентарен систем кој се

Брзи факти

Официјално име:
РЕПУБЛИКА СЛОВЕНИЈА

Политички систем: Парламентарна демократија
Главен град: Љубљана
Површина: 20,273 km²
Популација: 2.062.874 (2015)
Валута: Евро (1 евро = 100 центи)

Јазик: Словенечки; во етнички мешаните предели, исто така Италијански и Унгарски

Меѓународен повикувачки број: +386
Временска зона: GMT/UTC +1

Поважни телефонски броеви:

112	Прва помош
112	Противпожарна служба
113	Полиција
1188	Општи информации
1987	Помош на патот

Корисни интернет страни:

Општо за Словенија: www.slovenia.si,
www.slovenia.info
Влада на Р. Словенија: www.vlada.si
Владина агенција за комуникации: www.ukom.gov.si
Република Словенија: www.gov.si
Автомобилска асоцијација на Словенија: www.amzs.si
Време: www.arso.gov.si

Издавач: Владата Канцеларијата за комуникација, Љубљана, 2015

makedonski jezik

темели врз поделба на законодавна, извршна и судска власт. Највисокото законодавно тело е Државното Собрание со 90 членови избрани за 4 години. Од овие, по еден член ги претставува Италијанското и Унгарското малцинство. Извршната власт ја има владата. Претседателот на Словенија е врховен командант на армијата и ја претставува државата на меѓународно ниво. Претседателот има пет годишен мандат.

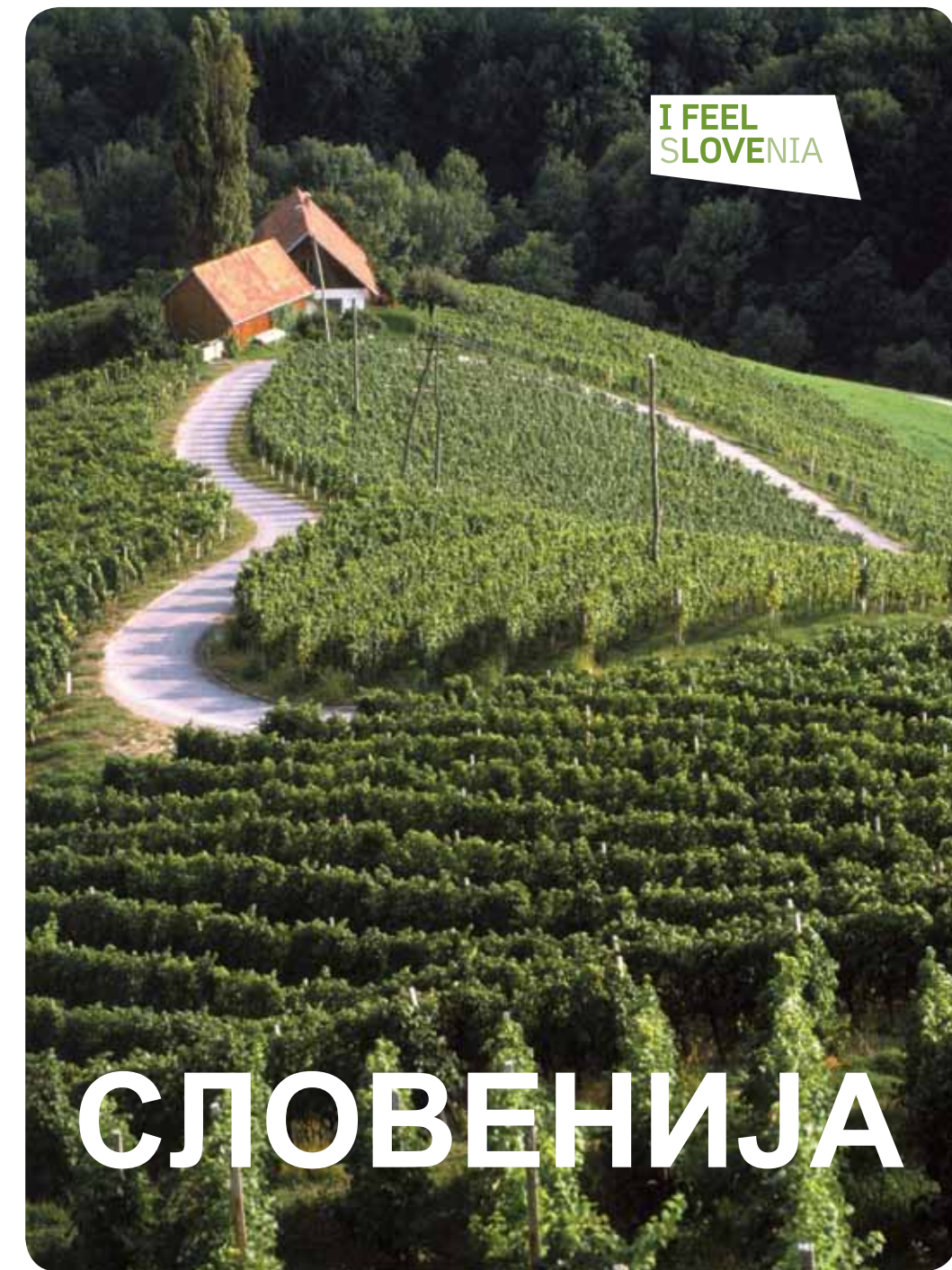
ИСТОРИЈА

Првите денови од својата државност, Словенија ги доживеа уште пред неколку векови, кога јужнословенските предци се населиле на оваа територија и го основале Кнежевството Карантанија. Историчарите тврдат дека ова било едно од најдемократските и авангардни општества на тоа време. Затоа не е чуден фактот дека во времето на Томас Џеферсон, оние кои го пишувале Уставот на Америка се служеле токму со начела од Карантинската држава. Денес случајниот патник по словенечките рамнини и планини сеуште може да се восхитува на богатата културна традиција. Има многу останато дури и од времето на хабсбуршкото владеење. Веќе во 1918 година Словенија им се придружи на Хрватите и Србите во кралство кое подоцна стана познато како Југославија. По распадот на Социјалистичка Југославија во

1991, започна сосема нов период во Словенечката историја – Независна Словенија. Учениците ширум светот најверојатно би кажале дека историјата на Словенија е вистинско остварување на сонот за секој од нив. Низ вековите Словенците го задржаа својот национален идентитет преку јазикот и културата. Уметничката креативност меѓу Словенците во времето на преродбата на народите беше длабоко поврзана со фактот дека тие немаа своја сопствена држава. Словенечкиот јазик стана јадрото на националниот идентитет и негова одбрана. Други уметнички форми подоцна го следеа овој пример и додаоа свој дел во зацврстувањето на националниот идентитет.

ЕКОНОМИЈА

Деведесетите беа одбележани со економски прогрес типичен за успешните земји во транзиција, а со тоа и транзицијата во пазарна економија беше релативно безболна. Економскиот пораст во последните години беше висок, дури и повисок од просекот на Европската Унија. Процентот на вработувањето кај жените е исто така меѓу највисоките. Словенечките компании, дома и надвор, пласираа и се прославија со голем број на успешни и високо иновативни производи. Дали некогаш сте слушнале за скиите Елан, кои ги употребувале шампионите

I FEEL SLOVENIA

СЛОВЕНИЈА

Špičnik. Слика: Владимир Tos / ДУХОТ

во скијање? Или за едрилиците Seaway, или ултралесните летала Pipistrel? Или можеби за врвните и брилијантно дизајнираните апарати за домаќинство Gorenje? Не можеме ни да ги наброиме сите мали, високо иновативни компании. Но нивните продукти полека но сигурно продаат на странските пазари. Неколку фактори допринесуваат за добрите бизнис резултати – од типичните карактеристики на Словенците и географската позиција на крстопатот на трговските патишта, до грижата за околината, мотивацијата и иновативноста. Сето ова на Словенечката економија и дава печат на бутичност. Економијата е насочена кон услужни активности и Словенија може да се пофали со изонредни услуги на полето на информатичката технологија. Исто така развиена е и фармацевтска и автомобилска индустрија. Други големи економски сектори се прехранбената индустрија, електричните направи, металургијата и хемијата. Во меѓувреме туризмот станува се повеќе важен економски сектор.

НАУКА И РАЗВОЈ

Словенечките научници денес се познати по тоа што ја продолжуваат силната научна традиција на Словенија, која има допринесено со многу пронајдоци кон светската база на знаење. Тие стојат на рамениците на многу великани кои

работеле во време без интернет и учење на светлина од свеќа, тоа се научници како Јанез Вајкард Валвазор (член на Кралското здружение од Лондон, 17 век), Јуриј Вега (логаритамски табели, 18 век), Јожеф Стефан (закон за радијација 19 век), Фриц Прегл (добитник на нобелова награда за органска хемија, ран 20 век), или Херман Поточник Ноордунг (ракетен инжињер). Делото на споменатите пионери на полето на науката и развојот се продолжува и во современа Словенија. Денес, активностите на полето на науката и развојот заземаат исклучително повеќе аспекти и, поради зачувувањето на високите стандарди за квалитет, се светски препознатливи. Во некои истражувачки полиња, како што се компјутерската наука или нанотехнологијата, Словенија се вбројува меѓу најдобрите држави во светот. Знаењето се третира како еден од клучните столбови на националниот развој, Словенечката истражувачка политика се стреми да го следи патот на модерно развиените земји. Од 1991 година, Словенија е активно вклучена во научно развојните програми на Европската Унија и останатите Европски програми на тоа поле, и до сега има земено учество во над илјада проекти во Европските научни рамки.

Туризам

Секое годишно време е право време за да се посети Словенија. Тој зелен дел од Европа е навистина посебно место – кога и да ја преминете границата, може да очекувате исклучителна разновидност на пејсажи, кои се менуваат спектакуларно, додека дружељубивите луѓе и одличната кујна, бањи, туристички фарми и спортски активности нудат за секој по нешто. Таа е прав рај за опуштање.

Кратко возење од нешто повеќе од два часа ве носи од бреговите на Медитеранот до Алпските врвови. Од таму не е далеку до Панонските низини, или до нежно заоблените Долењски ридови. Попат е и мистериозниот Крас со својот подземен свет. Заедничко за сето ова е зелената боја и се разбира недопрената природа. Да не ги споменуваме термалните извори! Се е блиску и достапно, и посетата на Словенија станува искуство кое ќе сакате да го повторите!

Во Словенија сонцето свети повеќе од 2000 часови годишно, и секоја сезона нуди пријатен одмор. Има многу прекрасни покаци кои можат да го воодушеват дури и гостинот со најголеми барања. Голф терени, ски стази, разни спортски капацитети, адреналински и други спортски активности кои нема да го разочараат и најголемиот спортски ентузијаст. На располагање се возење велосипед, планинарење, дури и екстремни спортови и различни рекреативни настани. И што е она кое странците кои доаѓаат во Словенија го сакаат најмногу? На прво место стојат изразите на ентузијазам. Потоа следат одговорите дека Словенија е пријатна држава која го смирува духот и го освежува телото, особено со недопрената природа, богатата клима, гостопримството, дружељубивите луѓе и бројните термални извори. Сакаат да додадат и дека големината на Словенија е во богатата различност, во вредности кои настанале низ вековите во соживотот меѓу човекот и природата, и дека Словенија е чиста, модерна и безбедна држава. И нема причина за да не им веруваме.

Logarska Долина. Фото: Jakše-Jeršič

На светски познатиот Lipizzaner rasa коњи кои доаѓаат од Словенија. Фото: Даринка Младеновиќ

Словенечки специјалитети

Кулинарската слика на модерна Словенија ги инкорпорира влијанијата од културите и цивилизациите од Алпскиот, Медитеранскиот и Панонскиот регион. Векови од општествен и историски развој на овој крстопат создале посебен вид на култура и стил на живот, не во смисла на асимилација, туку во смисла на создавање на уникатна и оригинална разновидност, вклучувајќи го и кулинарството. Традиционалната словенечка кујна се базира на житарици, свежи млечни производи, месо, риба, зеленчук, компир, маслини и пршута. Зависно од регионот, се разбира, здружува влијанија од околната, градовите и различни монашки редови. Покрај кујната, исклучителната разновидност на Словенечки вина обезбедува вистинско гурманско уживање. Комплетните хедонисти ги очекуваат и термални бањи и спа центри, понудата на туристички фарми и извонредни ресторани.

Potica е типично словенечки празнична торта. Фото: Томо Jeseničnik

На Škocjan пештери. Фото: Jakše-Jeršič

Култура и уметност

Уметноста и културата заземаат посебно место во Словенечката историја, бидејќи тие помогнале Словенците да компензираат за недостатокот од државно политичките и владини институции во минатото. Односот на Словенците кон националната култура е навистина интензивен и Словенија има добро развиена мрежа од културни институции, организации и културни асоцијации кои стојат рамо до рамо со најразвиените Европски земји. Богатиот културен живот не се одвива само во главните и најголеми градови во државата, туку буквално во секој агол од Словенија. Речиси секој Словенец е по природа писател, ликовен уметник, готвач, танцовач, винар, музичар, режисер, актер, блогер или резбар. Од се, што тие сакаат, знаат да создадат уметност. Покрај

уметниците со разновидни таленти и вештини кои биле предавани од генерација на генерација, Словенците исто така се успешни и во многу други модерни форми на уметност достапни за сите генерации. Културните настани се неверојатно добро посетени – различни фестивали (посебно во летниот период) кои ги воодушевуваат посетителите од земјата и надвор од неа. Театарот и концертите се популарни, Словенците сакаат да читаат и се горди на нивната културна традиција. Треба да се споменат Франце Прешерн, поет кој постана гордост на Словенечката поезија и автор на Словенечката државна химна, „Zdravljica“ (Здравица). Химната повикува на соживот на народите и е здравица за сите луѓе со добро срце.

Kurenti, типичниот карневалот фигури. Фото: Томо Jeseničnik

На чипка Идрија. Фото: Јака Vinšek

На средновековната Пиранскиот е привлечна Јадранското одморалиште. Фото: Jakše-Jeršič

Една група акапела Перпетуум Jazzile. Фото: Ирена Herak / Minutainmaj

Балетска претстава. Фото: СНГ опера и балет

I feel Slovenia или „Словенечка зелена“

Словенија се промовира со брендот “I feel Slovenia” – која се темели врз зелената боја, „Словенечката зелена“, бидејќи повеќе од половина од државата ја покриваат планини. Ја изразува рамнотежата помеѓу природата и посветеноста на словенците, зборува за недопрената природа и желбата да ја зачуваме. Ја симболизира рамнотежата на начинот на живот, кој ја комбинира возбудата, со која Словенците ја бараат личната мотивација и заедничката визија, да одиме напред со природата. Словенечката зелена исто така ја покажува нашата ориентација кон елементарното, кон она кое Словенците го чувствуваат под нивните раце. И еднакво зборува за хармонијата на сите сетила со кои ја доживуваме Словенија. Поради тоа Словенија не ја паметиме само по визуелните слики. Сеќавањата од Словенија се комбинираат од мирисот на шумата, жуборењето на потоците, зачудувачкиот вкус на водата и нежноста на дрвата. Навистина можеме да ја почувствуваме Словенија.

Љубљана. Фото: Владина агенција за комуникации